Halssilan Asukasyhdistys r.y. / Anna Jalonen 3.6.2010

Vanhan Halssilan kulttuurikävelyt osa 1
Halssilanmäeltä rantaa pitkin koululle

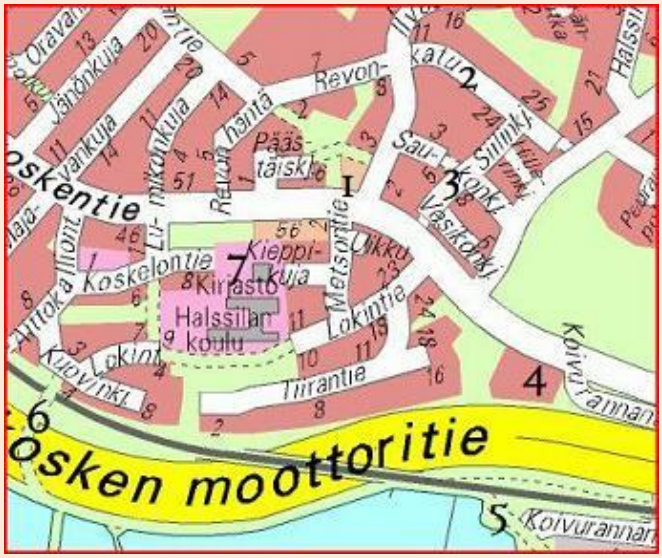

Kartta: © Jyväskylän kaupunki, tonttituotanto

1. Mäki-Matin, Varoninin, Keskuksen, Häyrysen kaupat: Asutus Keskuksen kujalle eli nykyiselle Ilveskujalle on rakentunut 1920–1930-luvuilla. Maantien varressa näkyi toistakymmentä kauppaa, joista halssilalaiset ostivat päivittäistarvikkeitaan – yleensä kotiaan lähinnä olevasta kaupasta. (s. 166, 256, 109)

2. Revonkatu: Revonkadun molemmin puolin on rakennettu rintamamiestaloja. Ne ovat valmistuneet tyyppisuunnitelmien mukaan 1950-luvulla, ja tontit on lohkaistu Halssilan tilasta. (s. 192)

3. Sulo Oksasen suksitehdas / seurakuntatalo, Seppä Selinin paja: Siilinkujan yläpäässä sijaitsi Sulo Oksasen vuonna 1932 perustama suksitehdas. Oksanen sai ”Luisto”-merkkiset sukset myyntiin tammikuussa 1933. Tehtaassa valmistettiin sodan aikana 30 000 suksiparia armeijan käyttöön. Myöhemmin suksitehdasta käytettiin seurakuntatalona, jossa pidettiin mm. pyhäkoulua. Seppä Selinin paja oli Vaajakoskentien varressa. (s. 170, 119)

4. Halssilan talo: Halssilan talo kuului Jalmari Rauhaniemelle, mutta talon rakensi Rauhaniemen vuokralainen, kauppias Johan Wäistö vanhan torpan tilalle vuoden 1903 paikkeilla. Wäistö piti talossa muutaman vuoden ajan rinkelitehdasta, mutta sen jälkeen talo palautui Rauhaniemelle. Tila levittäytyi Aittoniemen itäpuolelta lähes Rauhalahden pohjukkaan, ja esimerkiksi nykyisen Revonkadun rintamamiestalojen tontit olivat alun perin Halssilan tilan maita. (s. 34)

5. Akkala, Koivurannan tanssilava, Kansannäyttämö: Sosiaalidemokraattisen naisyhdistyksen kesäsiirtolaa kutsuttiin Akkalaksi. Siellä pidettiin 1920-luvulta alkaen kesäisin leirejä sekä lapsille että äideille. Myös Kivistön kansandemokraattiset naiset pitivät leirejä Akkalassa 1960-luvulla. Myöhemmin paikalla toimi koivurannan tanssilava ja siellä järjestettiin Kansannäyttämön teatteriesityksiä, joissa esiintyivät mm. Pajalan veljekset. Vaajakoskentien osuutta Akkalan kohdalla kutsuttiin ”Akkalan suoraksi”. (s. 264)

6. Halssilan uimaranta, Aittokallion pysäkki: Vanha ranta sijaitsi lähempänä Rauhalahtea kuin nykyinen. Halssilanmäen lapset kävivät kesäisin lähes päivittäin uimassa. Ranta soveltui ihanteellisesti uimiseen, sillä pohja oli hiekkainen ja vesi kirkasta. Järvi oli arvokas myös toimeentulon kannalta, sillä se oli 1940-luvulle saakka kalaisa. Lähialueen asukkaiden venepaikat olivat Halssilan venelaiturin molemmin puolin. Aitokallion pysäkki sijaitsi kallioleikkauksen vieressä nykyisen uimarannan läheisyydessä. (s. 129, 77)

Aittoniemen huvila 1920- tai 1930-luvulla. Tämän huvilan tontilla oli aikoinaan koko niemen vanhin talo, eli Topias Puhakan ja hänen perheensä asunto. Kiinteistö vaihtoi omistajaa useaan otteeseen 1900- ja 1910-luvulla, eikä ole tietoa kuka kuvassa olevan rakennuksen lopulta rakensi ja oliko siinä mahdollisesti osia Puhakan rakennuksesta. Tämä huvila on ainoa, josta on säilynyt asiakirjatietoja venäläisten upseerien asumisesta alueella. Talon 1920-luvun alussa ostaneet Häyriset muuttivat talon katon harjakatosta mansardikatoksi. Valokuvan omistaa Aila Vuolio.

7. Halssilan koulu, kirjasto, Lempin saluuna: Halssilan koulu rakennettiin 1966 paikalle, joka oli alun perin varattu kirkolle. Koulun yhteyteen rakennettiin kirjasto. Koulu peruskorjattiin onnistuneesti 2000-luvun alussa sisäilmaongelmien vuoksi. Vaatteita voitiin ostaa nykyisen koulun puolella maantien varressa sijainneesta Lempi Saaren putiikista. Lempi piti myöhemmin myös kahvilaa, johon saattoi poiketa pilsnerille. Kahvilaa nimitettiin Lempin saluunaksi. (s. 208, 209, 117)

Lisätietoja kohteista voi lukea Janne Haikarin (2001) kirjasta Nakertaen XVI kaupunginosa, johon sivunumerot viittaavat. Kirjan voi ostaa asukasyhdistykseltä hintaan 20 e (044-5541879 / Tanja Oksa). Tietoja Halssilan historiasta on kerätty myös Raija Kinnuselta, Marita Haliselta ja Pirkko Vuoriselta.
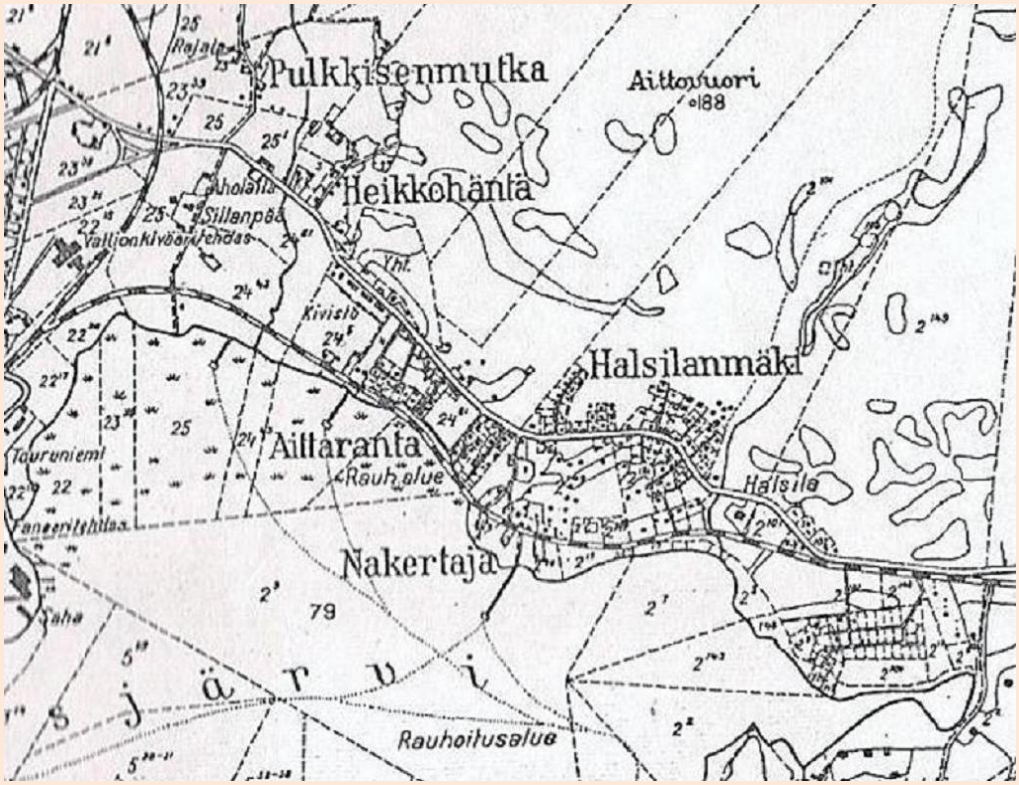
Halssila ennen ja nyt